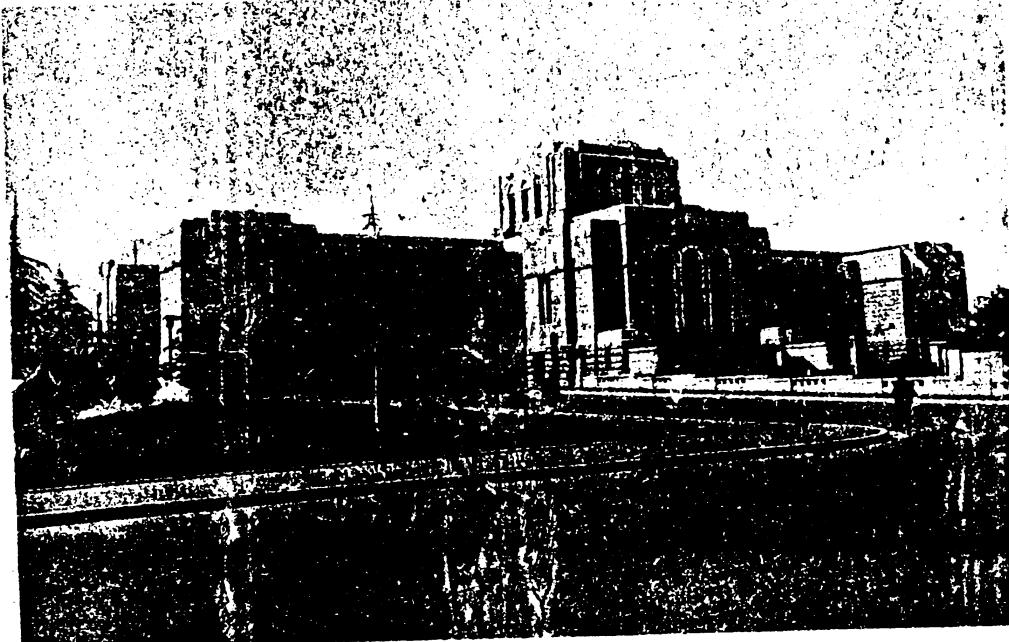

يابون مخبرى

المخبر اليابانى

一リビフモ、ンポヤ、ニヤ

。誌雑ノ一唯ルス介紹シ「本日」ニ國諸教回界世

ایمپر انور میدزی دورینک خاطر سی او لاراق طو کیوده سالنغان رسملار
موزه خانه سی 。

عامی، ادبی، تجاري، صناعی، اقتصادی، اجتماعی، و تریه وی آیلچ مجموعه ددور
مجموعه، علمی، ادیة، تجارية، صناعية، اقتصادية، اجتماعية شهریة 。

NO 1.

١٩٣٤ سنه بلاديه . دیکابر ٢٥

يابونىادا ايلك زور خودوژستویتنوى مطبعه
توري خودوژستویتنوى مطبعه ايشلرینه زاكاز قبول ايتهدور .
زابونىادا ايل بويوك صنائع نفيسه مطبعه سى .
صنائع نفيسه اصولنچه طبع او لونىمىسى مطلوب هر نوع مطبعه ايشلرینى
دوعىده ايذر .

انمطبعه المخصوصه للصناعات النفيسه
يطبع كل ما يطلب منها على اصول الصناعات التقىسة الشرقية والغربية

Adress : Bijutsu Insatsu LTD.

195. Takata machi Tokyo .
Tel . Ushigome 2586 . 5534 .

ظلو كيودا مطبعه اسلامىيەدە :

مسلمانچە (حىروف عزىزى)، يابونىچە و انگليزچە حرفلەر ايله نفيس صورتىدە
لىزلىك بىرلەن باسار ئۈچۈن ھەر توري زاكازلار قبول ايتهدور .
ابتدائى مكتبەر ئۈچۈن دوس كتابلارى : هادى مقصودى نىڭ عبادات
اسلامىيە مجموعىسى . محمد عەم تارىخى . نوطەغە سالقان شعرلەر، حکایە و
دۇمائىلار، دينى بېرىم جدوللەرى، آيلق اسلام كالىدارى و باشقەلار آرزان
بىھا ايله ساتىلا دور .
خارجىدەن سورا توچىلارغە آقچەسەن آلدان بىھەرلەرى شرطدور .

Adress : Mohammedan Printing Office
in Tokyo .

1461-7. Yoyogi Tomigaya Shibuya - ku Tokyo .

٢٥ دیکاپر ١٩٣٢ سنه ميلاديه .

عدد ۱

يابانى

يابون مخبرى

المخبر الياباني

علمى، أدبي، صناعى، تجاري، اقتصادى، اجتماعى، و تاريخى آيلق مجموعه دور

مجموعه منڭ ياكىدان چغارلا باشلاوى مناسبتى ايله .

يابون مخبرى مجموعه سينڭ ١٩٣١ نېچى يل آبريلده جەن بىزنجى
مائندە اول مجموعەنى نشر ايتدە نىندى مقصد كۈزەتلەكەنلەك يازغان ايدىك.
«ياكى يابون مخبرى» مجموعەسىدە شولوق مقصدى كۈزەتوب نشر ايتنى
ايله برابر مسلمانلارنى اجتماعى فكر و حرڪت لار ايله تاشىدرونى دە مقصد
قىلوب طوتادور .

يۈك ياورو با صوغىشىدەن صوك ياورو بادا كوب مملكت لارنى خربىلەلارى
ياكىدان سىزلىدى و كوب ملت لارنى مىكى و ملى طور مىشلارى ياكى بولغە
سالىندى و عموماً بىتون دنيادا اجتماعية حياتىدە عامى (بولباشىچى) بولغا
تەرسە مملكت لارگە توگل . بلکە ملت لار ايكەننى آڭلاشدى . شىول سېيلى
مملكت لەرنى تەلەگى تۆگل . بلکە مات لەرنىڭ دە تەلەكەرى تېكشىلە و آنى
عمل گە قوبۇنىڭ بوللارى أزىزەن باشلادى . چونكە ملت لەرنى تەلەكەرى
ع . الـ قاراب عمل كە قوياماغاندا چىن سىلھىز تە ئامىن ايلە آلمابا

چاغى و تورلى ملت لاردان او بوشدرلوب ياسالغان مەملەكت لەرنىڭ كىلهچە كىنه
ياشاولاريدە مشكىل بولاجاغى معلوم بولدى.

شرق خلقىلارى بى حقىقەنى كوبىدەن آئىلار ھەم شرق قربىدە بىو مىسىز
حل قىلۇ ئۆستىنە دوره.

يراق شىزقىدە يەشەوچى خلقىلار سوڭى بىر نېچە بوز يىل اچىندە ملتەرنىڭ
كونىك بىرلىشۈونىدەن يراقدە ياشادىلار.

لكن خاضر نوبة يراق شرقىدە يېيتە. يراق شرقىدە طور وچى ملتەرددە
حاضر كوزن آجا و اوز كىلهچە گىن اوز قولىنە آورۇغە امطلادوره.
صاۋىتىلار حمايەسىنە طشقى مانغۇلىانىڭ، يابۇنلار حمايەسىنە مانجۇغۇنىڭ،
و انگىلىزلەر حمايەسىنە تېت نىڭ استقلال مىسىزلارى بىو يىل بىزنىڭ كوز
آلدىمىزدا طورالار.

دېمەك يراق شرقىدە اوینانو دورىنە كىردى. يراق شرقىدە يەشەوچى ملتەرددە
اوزلەردى ئوچۇن اىشكى مىڭ يىللىق قطاي زاقۇنى، وياكە قزو باشلى صاي بىلمى
صون ياتسىن شاكرى دەردى بىر لەن گىنە قناعتلىنىيچە اوزلەردىن آيرىم زمانغە موافق
زاقۇن و مەملەكت توزوپ اوز ملى تەڭلەرن مىداڭىھە قويۇ ئوچۇن اوزلەرنىدەن
ملى باشقاclar سايلارغە قرار بىردىلەر.

يابۇن مەملەكتى و يابۇن خلقى باشقە شرق خلقىلارى كېك صاف شرق خلقى
و شرق مەملەكتى بولوب اوزىنىڭ تىزلىك بىر لەن ياورۇپا مەذىتن قبول ئىتىودى و

شونك بىرلەن بىراپت ملىت و عادتن صاقلاپ مەدىنەلەشكەن و حاضر دىيادە بىرئچى
درجه دولتەرەدەن سانالغان بىردهن بىر شرق مەملەكتى و ملتى بولۇسى ياعندان
باشقە شرق خلقلارى ئۈچۈن يىك زور و قدرلى نورنەك و مثال اىسکە ئىلگى
شېھەسىز دوره.

ياپۇنلار كېبك اوقي باشقە شرق خلقلارىدە آنە كېتىشكەن بولسالار ايدى.
شرق خلقلارىدە باشقە غرب ملتەھرى ايلە تىڭىز بولورلار ايدى و بنى بشرىنىڭ
يازمىش غەزبەكە كىنه تابىشىرۇب قويىمەچە اوزلەرىدە بنى بشرىنىڭ تىڭىز لەكىن عملگە
قوىبو، دىيادە صلح تامىن ئىتىو طوغىرندا فەرەنەن بىان ايتوب سوزلەرن اوتىكە.
رورلەر ايدى.

من التأسف آلار ياپۇنلار درجه سىنە مەدى تو گەلەر. ياپۇنلار دان مەكلەرەجە
درجه توبەن طورلار. شول سېلى غربىدە كى جمعىت اقواام غەدە بارا آلمىلار
و اوزلەرى اوچۇن شرق جمعىت اقواامى تشكيلىل ايتى گەدە حاللەرنىدەن كېلىمى.
جمعىت اقواام غە بارغانلاريدا ياپۇنلار شىكىلى كۆكىرە كىرىپ سوپەلە شە.
آلمى و ياپۇنلار شېكاللى اوزلەرىنىڭ جمعىت اقواامدان چىقاچاقلارى بىرلەن دە
براونىدە قورقە آلمىلار.

شرق ملتەھرىنىڭ بەختىزلىكىنىڭ باشى ياپۇنلار درجه سىنە اىرسە آلمادا
بولوب بەختنىڭ كۆستەرمەسى دە ياپۇن يىا مەملەكتىدە و ياپۇن ملتەيدە دوره.
شول سېلى حاضر كى كوندە شرق خلقلارى و خصوصاً شرقنىڭ يىك زور

مەنۇي گوچىنە مالك بولغان بىزنىڭ مسلمان خلقلارى اوچون اېڭىم نەرسە
ياپۇنبا و يابۇنلار بىرلەن تانشۇ و آلاردان اورنىڭ و عبرەت آودور.

ا، مەن بىزنىڭ اوشىبو كچكىنە «ياڭى يابۇن مخېرى» مەجمۇعەسى شول مىتىلە -
لەرنى اعتبارغە آلوب حالتىنە كېلىكەن قدر مسلمانلارنى يابۇنبا و يابۇنلار
بىرلەن تانشدۇرۇغە اجتىهاد اىستە.

ھەم يىراق شىرقىدە طوروچى مسلمانلارنىڭ اجتماعىي ھاقىدان بىر فىكتىر و بىر
مقصدۇغە جىيلولارىنە ياردام قىلغۇغە و عىدە يېرەدور.

ھابىت تحريرى بىر.

آسيانىڭ شرق و غربىنە طوروچى قارداش

ملتەرزىنەن سىلھى و مدنى مناسبتلارنى نفتۇ.

«ياڭى يابۇن مخېرى» مەجمۇعەسىنىڭ نشر ايتىلە باشلاوى و بىتۇن دىنيا
مسلمانلارىنە تارالاچانى مىنندە صەبىسى شاداققى حسى اويناتادور.
مەجمۇعەنىڭ تىشير ايتىلوۋىندهن مقصد، باش مقالەذە، ھېشت تحريرى بىر ئىرفاندان
يان قىلغانچە آسيانىڭ كورلى طرفلارىنە تارالغان مسلمان ملتەرزىنەن يابۇن ملتى
اھىلە آڭلاشۇلارىنە خدمت ايتى بولوب مىن شول مقصد بىرلەن بىر مەجمۇعەدە
وقت وقت مقالەلار بازاجاڭ كىشىلەرزىنڭ بىرسى.

زىمالىق مناسب مەدبىت كە مالك بولغان يابۇنبا اىلە مسلمان خلقلارىنىڭ اقتضا.

دی، صناعی، تجاری و مدنی مناسبة حاصل ایتولارینه خدمت مینمده اوستمه
بوکله نگهن مقدس بر وظيفه دوره.

عموماً يابونلار ایله بعض مسلمان خاقالارینىڭ اتسوغرافى ياقدان قدردەش
بولوب توب تامىلارى بىزىڭ زمانىدە غى اتسوغراف عالملىرى اىبات
ایتەلمىزدا مع الناـف يابونلار اىلە مسلمانلار آراسىدا سوڭى عصرلاردا عمل
مناسبة بولامادى.

عملى صورتىدە يابونلار اىلە مسلمانلارنىڭ تانشا باشلاولارى فقط سوڭى
زمانىدە غىنە دوره. ۱۸۸۹ انجى يىل توركىيەن يابونىاغە زىارت قىسى اىلە كېلگەن
بىرىيە كىمىھىسىنىڭ يابونىاغە كېلوب جىتكەندە كىنە باطوب، يابونلار طرفىندان
قوتفارلغان. ضابط و عسکرلارنىڭ يابون ايمپيراتورى امرى اىلە يابون كىمە.
سىنە حرمت اىلە توركىيە كە اوزانلولارى و توركىيە سلطانىنىڭ دە بولارنى
اوزانلوب بارغان كايتىان ساكاموطو و باشقە يابون ضابطلارنى سراى دە قبول
ضيافت قىلوب زور حرمت و تشكىلار بىرلەن قايتارغانى بار. يابونىا اىلە اسلام
مملىكتەرنىڭ رسمى مناسبتلارى شوشى و اقىمەدن باشلانادور. دىمەك: يابونىا
ايىلە اسلام مەملىكتەرنىڭ مناسبتى صوغش و كوردەش و بىرلىش دەن توگل.
بىلەكە هەر ايکى طرفان صىميمىت ياردام و حرمت بىرلەن باشلانمىشدۇر.
بو يابون و اسلام مەلسەنەردىنىڭ مناسبتى كىلەچە كىدەدە معنۇي صىميمىت
بىرلەن دوام ايتۈرى اوچۇن خىرلى فال ھولسۇن.

يابون - دوس صوغشندەن صولى شيخ عبد الرشيد ابراهيم جنابلارى يابونىاغە كېلوب يابونىانڭ ساپق باش ناظرلارندەن ماركىز ايسطاو، ماركىز اوكتما و محترم اينوقاى افتدىلەرنى و يابون خلقىنىڭ محترم باباسى توويا ما جنابلارن و باشقە يۈك ذاتلارنى كوروب مسلمانلارنىڭ حال و تلهڭلارن سوپەب يابون اكماپىزندە مسلمانلارە مىجىة حسى اويفاتقانى باره. ابراهيم افندىنىڭ اوزن كوروب بىلە سىدە مىن آنڭ حىندا اينوقاى و توويا ما بابالارنىڭ گۈزەل خاطرلارنى باشتىكەنم باره.

سوڭىي يللاردا يابونىاغە مسام ئازىز فعالىتلى اماملازى محمد عبد الحى قربانلى جنابلارى كېلوب اوzac وقت مەدىكتىمىزدە قالوب مذكور مناسبتلارنىڭ دوامىھ و نۇوونە كوب خدمت ايدى. قربانلى حضرتىڭ اويوشدرغان طوکىو محالىسى، و يابونىادا طوزوچى مسلمانلار اتفاقى يابون خلقىنى برنجى مرتبە كوز آلدندى كۆزىنىڭن ماتور و قدرلى مسلمان اوشو شەلالايدور. شوشى اويوشمەلارنىڭ كورساتىكەن ھەممىيەتلىرى طورغۇزان مكتب مطبعە و قبر - سئانلارى ٢٥٩٢ يىلاق يابونىا تارىخىندا برنجى مرتبە تأسىس ايتىڭن اسلام مؤسسىلارىدۇر.

يابونىدا طوروچى مسلمانلار اوزلەزىزىڭ جىدىت و فعالىتلىكى بىرلەن اوز آرا بىرلەن و اتفاق بىرلەن طوغريياق و دىشلىك بىرلەن مسلمانلارنى يابون ملتىنە باختى ياقدان تازى توغە سېب بولدىلار. يابونىادا طوروچى مسلمانلار يابونلاردان

طوکو دامکتب اسلامیه نك يىشنجى بىل امتحانىنىڭ صولۇڭ آنغان رسم .

١٩٣٢ ئىنجى بىل ئىچى دىكى باپ خارىين شەھىر نىدەچىن مسلمان كامپىتىزى ئاشكە باشلاوجىلىشى اورتادا سۇلدان مۇۋەرنى آخۇندى ابو بكر-ڙان، يابۇزامىلمازارىنىڭ رئىسى محمد عبد الرحمن قربانىلى، خارىيدىن ائامى مىسىر حسبى الله مسلمان كاماتى تى رئىسى خى معازانى عثمان-سون (ياقودەۋە سلى). آرتىلاز زىدا خارىين ملى ادارە دىنىسى امرالله آرى و باشقا معتبران.

日本の有力なる機教者大聖先生頭山先生及在東京回教僧正
クルバンカリ先生廟戸回教僧正シヤムグノーフ先生

پاپون آکا بردنه اینو قای فرنیما جنابادری آرنده طوکبوز امامی قربانی حضرت و کوئی
امامی شہزادون حضورت .

رااضى و ممنون بـولغان كـېلىك يـاپـونلاردا آـلاردا رااضى و ممنون بـولوب
كـوزـمـلـ خـاطـرـه آـلـوبـ قـالـالـارـ.

يـاپـونـياـ اـيلـهـ اـسـلامـ مـمـلـكـتـهـرـىـ آـرـاسـنـداـ باـشـلاـنـغـانـ صـمـيمـىـ منـاسـبـتـىـ يـاـپـونـيـادـاـ
طـورـوـجـىـ مـسـلـماـنـلـارـ نـقـدـيـالـارـ وـ بوـ منـاسـبـتـىـ اـزـاقـ وـ قـوـتـ دـوـامـهـ بـولـ آـچـدىـلـارـ.
شـولـايـ اـيتـوبـ يـاـپـونـلـارـ اـيلـهـ مـسـلـماـنـلـارـنـكـ خـيرـ حـواـهـانـهـ تـاـنـشـلـغـنـ قـورـدـهـ شـلـكـ
منـاسـبـتـىـ وـ شـرـقـلـيـكـ مـنـفـعـتـىـ بـرـلـهـنـ نـقـتـوـدـهـ مـمـكـنـ بـولـساـ جـفـراـفـىـ يـاـقـدانـ آـسـيـانـكـ
ايـكـىـ باـشـنـدـهـ بـولـغانـ بوـ خـلـقـلـارـنـكـ غـمـكـ وـ عـمـلـ يـاـعـنـدـانـ بـرـلـهـشـوبـ قـوـلـهـ قولـ
طـوـقـشـوـبـ بـسـنـيـ بـشـرـنـكـ سـعـادـتـهـ كـوبـ خـدـمـتـلـارـ اـيـتـهـ آـلـاـخـاـقـلـارـنـ اـمـيدـ
ايـهـرـ كـدـهـ حـقـلـيمـزـ.

شـولـ اـمـيـدـنـيـ وـجـودـكـ،ـ چـنـزوـ اوـچـونـ نـشـرـ اـيـتـلـورـ گـهـ باـشـلاـغـانـ يـاـكـسـىـ يـاـپـونـ
مـخـبـرـيـ مـيـجـمـوـعـهـسـنـ تـبـرـيـكـ اـيـتـوبـ مـقـصـدـيـهـ اـيـرـشـوـيـ اوـچـونـ مـوـفـقـيـتـ تـلـيمـنـ.
آـچـيـاـ كـيـوـمىـ.

ماـنـژـورـيـاـ (ـماـژـوـغـوـ)ـ مـسـلـماـنـلـارـنـيـكـ اـتـبـاهـىـ.

جـفـراـفـيـاـ يـاـقـدانـ قـطـايـ مـمـلـكـتـىـ اـيـكـىـكـهـ بـولـنـوبـ اـچـكـىـ وـ طـشـقـىـ قـطـايـ
اسـمـلـهـرـنـدـهـ يـورـوـ گـهـ بـولـساـ اـتـوـغـرـافـيـهـ - خـلـقـلـارـ يـاغـنـدـانـداـ اـولـ شـولـايـ اـيـدـىـ.
طـشـقـىـ قـطـايـ (ـدـوـسـچـهـ اوـبـيـشـنـىـ قـطـايـ)ـ دـيـسـبـ مـاـنـژـورـيـاـ،ـ مـاـنـغـولـيـاـ تـبـتـ وـ
سـنـجـانـ (ـشـرقـىـ تـورـكـسـتـانـ)ـ غـهـ ئـيـتـلـهـ وـ بوـ جـفـراـفـيـاـ ئـولـكـهـ لـهـرـدـهـ شـرقـىـ تـورـكـهـ
قـائـمـدـاـ تـورـكـ نـهـانـدـهـنـ بـوـلـغـانـ صـارـمـ قـرـغـزـ وـ ھـاشـمـ خـلـقـلـارـ،ـ تـيـتـدـهـ تـېـتـ خـلـقـلـارـىـ

و دونگەنلەر، مانقولىدا مانقول و تورك نىلەندەن بولغان قرغزلار مانژورىدا
تونوس نىلەندەن بولغان مانژورلار داورلار سولۇنلار تورك قانى قاطىنى قطاي
مىشىمماسىلارى، مانقوللار و قوربىلار طورالار.

بو خلقىلار بو ئولكەلەرنىڭ بوروننى زماندان يېلى نىچە يو زىللار دان يېلى
خواجەلىق سورگەن خلقىلار بىلوب سوڭى زماندا بو خلقىلار آراسىنە چن
قطاييلار كىروب اورناشا بازا ايدىلەر.

مانژورىاغە چن قطايانلارنىڭ كېلىوب اورناشا باشلاولارى چن معناسى برلەن
باپون - روس صوغىشىدان صوغىشىلانوب يابون - روس صوغىشىنە قىدر
مانژورىدا بالفز ۳ - ۴ مىليون قىرىگە چن قطاي بار ايدى.

مانژورىا طشقى قطايانىڭ ايڭىم مەم اوپن طوقان ئولكەلەرنىدەن بىرىسىدۇر.
مانژورىا طشقى قطايانىڭ باشة، ئولكەلەرنى، قاراعاندا كوب ياخشى طوفراقلى
مىتىت بر ئولكە بولو ايلە بىابر مانژوريانىڭ حدودى دېڭىزگەز، طوتاشا و
مستقل صورتىدە خارجى سوداگە، يولي آچى دور.

اوшибو كۈن طشقى قطاي او زېپىننىڭ استقلالىنە امطلا و طشقى قطايدە
ظوروجى مەنلەر او زېپەنلارنى او ز قوللارينە آورغە اجتهاد ايتلەر.
تېبىت الگەلبىزلەرگە ئايابون، طشقى مانقولىا صىصرغە ئايابون و مانژورىا
باپونلارغا ئايابون اشتىلال آورغە طرشالار.
طشقى قطايانىڭ ھە ئولكەلەرى ئەپلەنەسىنە پىرىمى مېلىپۇن دەن آرتىق قطاي

مسلمانلارى طورالار. ماژوريانىڭ كورشىنде بولغان ۱۵ مىسجىدى تىانزىن مسلمانلارى و ۳۵ مىسجىدى پىكىن مسلمانلارى و آلارغا جىرافىي ياقىدان طوقاشوب صوزلوب كىدە طورغان شىنىسى، كانصو، خامى، اىلى، طورغان و شرقى تودىستان مسلمانلارى بو جركتى دەن بىيىخېر بولوب شارتلاغان ماطقى و طوب تاوشلارينه قولاقلارن طغوب كورشىلەرنىدە بولغان ملى حركتىلەر گە كۆز يۈمۈب قالولارى مەمکن تو گىلدۈر.

شول سېيلى تىلەغراف ھەر كون بۇ مسلمانلارنىڭدە قىوز غالىلارى اوپۇشۇ -
لارى و حتى اىلى طورفان و خامى طرفالارنىدا قورالىق طوقۇنوب مەلى حرکت
باشلاولادى خېرلارنىڭ كىلىمەتى.

قطایدا استاتیستیقا يېك ضعیف بوغانلهقدان ماڭزوريادا كوبىجي مسلمان بارلنى
صان ياغىندان آچىق و قطۇمى صورتىدە معلوم بولماسادا سوڭىي وقلاردا
ماڭزوغۇدە چىقان غزتە خېرلارىنە قاراغاندا عموماً ماڭزوغۇغە كىرە تۈرگان
مسلمانلارنىڭ صانى اىكى مىليون قدر حساب قىلما و بولار ماڭزوغۇدە ١٦٤
شىمەردە طورالار، ٣٠٠ دەن آرتقى مسجىدلارى بار.

مانژوریادا طوروچى خلقلار نوتىكەن يىل اوزلەرىنىڭ ئوسقىنە ظام و جىر يولى بىلەن منوب اولاطرغان قطايى حاكمىتىن سىلەكىن ثوب أرغۇقاىاندان صوك آندا مائىلەر مختارىتى اساسىنە قورلىغان مانجۇغۇ حكومتى تىشكىل ايتىلدى . و بۇ يىل بۇ حكومت يابۇنبا ايمىز اتۇراغى طرفىدان رسمى صورتىدە تانلىدى .

ملتهه مختارىتى اساسىنگىچى رسمى صورتىدە اعلان قىلىنۇوندان فائىدەلەنوب
ماڭجۇغۇدە طوروچى مسلمانلاردىم اويازورۇم باشلايدىلار.
ماڭزۇغۇدە طوروچى مسلمانلارنىڭ كوبىسى قطايى مسلمانلارى اسمنىدە
يوروتلىكەن خوى خوى - اويفورلار بولوب بولارنىڭ اوچىوز يىلدان بىرلى
موندىا طوروجىلارى بار. آندان قالا اون مڭى قدرى روسييەدن كېلىگەن شمال
تۈركىلەرى - تاتار، مېشەر و باشقىرد خلقىلارى بولوب بولارنىڭ كە ماڭزورىيادا
٤٠ ٥٠ يىلدەن يېزلى طوروجىلارى بار.

بو كونىڭى كون شوشى ماڭزۇغۇ مسلمانلارى دە ئۆزلەرىنىڭ دينى و ملى
طورمىشلارنى ترىيىكە سالو اشن مختارىتى اساسىنە اوز قىللارىنە آلوب ماڭزۇغۇ
مسلمانلارنىڭ طورمىشلارنى دينى و دىناوى ياإ. ان ترقى ايتىروننىڭ چارەسىنە
كىرىشىدىلەر.

خاربىينىدە ماڭزۇغۇدەگى مسلمانلارنى بىرلەشىدرو كامىتىتى.
اوشبو مقصد بىرلەن خاربىين دە باشلاپ ماڭزۇغۇدە غى مسلمانلارنى
برلەشىدرو كامىتىتى تشکىيل اينلىدى،
كامىتىت خاربىين دە قطايى شەرنىدە (فودادان دە) طوروچى ۱۰ مىڭىلەب قطايى
مسلمانى طرفىدان تشکىيل ايتلوب اوشتانى حكومت طرفىدان تصدقىق ايتامىشدره.
كامىتىتنىڭ رئىسى قطايى مسلمان مەتبىراتىدەن ۸۵ يې شەمك خى اسىلى
بولوب رئىسى معاونى ياشى دوقۇر عەان افدىي صوندور. كامپېتېننىڭ موندان

باشقا، ۵۹ کشنىك باشئارما اعضاً لازى بولوب بالفعال اشكه كرشمشاھر دور.
کاميتىيەنگى مقتدى فودادان مسلمان مجاھىلە زەنگى يلماق كىلارى بولغان ايللى
مڭى دولازار قدر وارداتنى اساسقە آرب ھم اخته يارى اعانتەلەر جىبىوب
مسلمانلارنى بىرلەشدۈپ تىاي مسلمانلارنداغى اوقو اوقتۇ اشلەرن زمانىغە
موافق ترتىيەكىھ قويىو، مسلمانلارغە بىر دارالمعليمين آجو، اماملار يېتىشىدرو
مىئەنس زمانىغە موافق صورتىدە ترتىيەكىھ سالو، مسلمانلارنى تورلى ھنر و
صناعتىكە او گەرەتىو، مسلمان ياشلەرن چىتەكە يېبەرلەر بىرلەرن چىتەكە او
ممەكتىنده مەلمامانلارنىڭ عموما دىنى و ملى اشلەرن يوغىن سالىدور.
كامىتىت خاربىندا گى مسلمان تورك - تانار مجاھىسى بىرلەن قوغە قول
طوتىشوب بىر اتفاقىدە اشلى ھم يېتىم... گەن اورنلارندى تورك - تاتار مسلمان
اوېوشماسىندەن اورنەك آلا و آلانىڭ جماعت خادملار نىدان كېڭىھش
صورى دور.

خاربىندا بىر كامىتىت بىر مىل ۱۷ نچى نوبىردە تشكيلىن قىلغۇب، تشكيلى
قىلغۇسى ماژۇرغۇ حكومتى ايلە بىر وقتىدە يابۇنبا حكومت و كىلەرىنە خاربىس -
دە گى بىون چىت مەملەكت قونصولارىنە و آيرم تىلغرام ايلە جمعىت اقوام
(ليغاناتىسى) غەدە بىلدۈرلىمشىدور.

خاربىندا مسلمان كامىتىيەنگى اشكه اشلاوى.
كامىتىت نىڭ اشكه پاشلاو جىپلىشى يابۇنادا طوروجى مسلمانلار اتفاقىنىڭ

رئیسی طوکیو امامی محمد عبد الحی حضرت قربانیل، و نطاپاڭش مشمور آخوندلارندان موقدەن آخوندی ابوېگىر - ڇان زوومۇن افندىلەرنىڭ خارىيەن گە كېلىو و قىلارىنە طوغىرى كېلىتلەوب ٩ زەرى دېكە بىر جمۇھە كون ياسالدى. (مجلىسىدەن صولۇ باشقارما اعضاً لارى ايلە آلننان دىمەن مېجمۇء، زىنلە بۇ نومېرنىدە باسلادور) . بۇ جىيلىش مەممە عەذىز الحى حضرت قربانىلە ايلە ابو! - كەر آخوندۇنىڭ دەم و نطفىلارى ايلە باشلانوب صوكىدان خارىيەن ملىي ادارەسى رئیسی امرالله افدى آگىنیف و خارىيەن امامى مېير افندى حسبى الله كامىتىت رئیسی خى افدى و دوقۇرۇغۇن - صونلار طرفىدان تېرىەن مەعنالى نطفىلار سۈپەلەنوب كامىتىتكە اشىدە مۇنقيت تىلەندى.

خارىيەن مسلمان تورك - تاتار مەجلەسى طرفىدان كامىتىتكە بىر قىآن كېرىم ھەدىه قىلىنوب بۇ مبارك كەتابىڭ بىزنى روسيي و قطاي مسلمانلارنى بىرلىككە اوندەوچى، بىزنى باشقە ملتەر گە قاراغاندادا آلدا طورۇغە چاقروچى بىر كتاب اىكەنن يىان ايدلەوب بىرلىككە خىرلى قال بىلەن اوچۇن تقدىم اىلە كەذلگەن سۈپەلەندى.

چىيلىشىدە بىتون خارىيەن مطبوعات و كىللەرى - انگليز، روس، يابون و قطاي و باشقا مطبوعات مەخبرلەرى حاضر ايدىلەر. اين تەسى كون بىستۇن خارىيەن مطبوعاتىنە جىيلىش حقىنە طولى خېرلەر باسلوب چىقىدى. جىيلىشىدە خارىيەن تورك - تاتار اوپوشماسىنىڭ باشقارما اعضاً لارى دە ۳۰ لاب كشى حاضر اپدىلەر، جىيلىشىدان صولۇقۇنالارغۇ طنطەنلى باقىت پېرلەدى.

۱۱ نچی دیکه بر تورك تاتار محله سنه ضيافت.

۱۱ نچى دیـکابر خارين مسلمان تورك تاتار محله سنه، خارين گه طوکيو امامي محمد عبد الحى حضرت قربانلى، و موقدهن آخوندی ابوـ بىـکر افندى زان زووهـن جنابـلارـنىـڭ كـيلـولـهـرى منـاسـبـتـىـ اـيلـهـ طـنـطـهـلى بالـقـبـتـ - ضـيـافـتـ مجلـسـىـ يـاسـالـدـىـ، مجلـسـدـهـ بـتونـ زـارـيـنـ مـسـلـمـانـ اوـبـوشـهـ ماـلـاـزـىـ ئـىـڭ باـشـقاـرـماـ اـعـضـاـلـارـىـ هـمـ عـسـكـرـىـ مـهاـجـرـ مـسـلـمـانـلـارـ اوـبـوشـماـسـىـ - كـامـيـتـيـنىـ ئـىـڭ باـشـقاـرـماـ اـعـضـاـلـارـىـ هـمـ عـسـكـرـىـ مـهاـجـرـ مـسـلـمـانـلـارـ اوـبـوشـماـسـىـ - ئـىـڭ دـهـ باـشـقاـرـماـ اـعـضـاـلـارـىـ حـضـرـ بـولـدىـلـارـ. مجلـسـدـهـ خـارـيـنـ تـورـكـ تـاتـارـ اوـبـوشـماـسـىـ دـيـئـىـ اـمـرـ اللهـ اـفـىـ آـغـيـفـ طـرـفـدانـ يـاـنـ خـوشـ آـمـدـىـ - نـطـقـ سـوـبـلـهـ نـوبـ قـوـنـ اـقـلـارـدانـ مـحـمـدـ شـبـدـ الحـىـ حـضـرـتـ قـرـبـانـلىـ مـاـنـزـوـغـودـهـ غـىـ مـسـلـمـانـلـارـنىـ ئـىـڭ خـارـيـنـ دـهـ باـشـلاـبـ اوـبـوشـلـارـنىـ ئـاهـمـيـتـىـ وـ اـسـتـقـبـالـدـهـ گـىـ مـلـىـ وـ دـيـنـىـ كـيـرـ كـيـرـ حـقـنـدـهـ، اـبـوـ بـىـکـرـ آـخـونـدـ قـطـاـيـ مـسـلـمـانـلـارـنىـ ئـىـڭ اوـبـوشـلـارـىـ وـ آـكـىـ تـورـكـ تـاتـارـ مـسـاـمـاـلـارـنىـ ئـىـڭ يـارـدـامـىـ حـقـنـدـاءـ يـاـپـونـ مـسـلـمـانـلـارـنىـدانـ عـذـمانـ اـفـنـدـىـ مـاـنـسـوـبـاـيـاشـىـ اـسـلامـ دـيـنـاسـىـنـىـ ئـىـڭ كـوـجـ وـ قـوـتـىـ هـمـ آـنـىـ ئـىـڭ اـيلـهـ حـسـابـلاـ . شـورـغـهـ تـيـوـشـلـىـمـكـىـ حـقـنـدـاـ تـائـيرـلىـ نـشـقـلـارـ سـوـبـلـهـ دـيـلـارـ. دـوقـتـورـ صـونـ وـ بـرـئـيـچـهـ باـشـقـهـ كـشـىـلـهـ طـرـفـدانـ دـهـ نـطـقـلـارـ سـوـبـلـهـندـىـ .

۱۵ نچى دیکه بر سابق عسکري مسلمانلار جييلشى.

خارين گه محمد عبد الحى حضرت قربانى و ابو بىکر آخوند زان

زوودن لەرنىڭ كېلووى مناسبتى ايله ناخالۇقىنى دە سابق عسکرى مهاجر مسلمان -
 لارنىڭ دە بىر نىچە بوز كېيانڭ جىلشلاردى بولوب ئوتدى. و بۇ مسلمانلارغا
 محمد عبد الحى حضرت طرفىدەن عمومى دىلىنى و ملى اشله رده خاربىدين
 تۈرك تاتار محلەسى ايلە بىر گەلب باروغە و آيرم مسئۇلە اولاراق اوزلەرىنى
 اورن - اش تابو كېيى سابق عسکرى لەزگە مخصوص مسئۇلەلار گەنە قويمۇرغە
 تىشلى ئىكەنلى يىان ايتىلدى. عسکرى مهاجر مسلمانلاردا بۇ كېكەشنى قبول
 ايتىپ مسلمانلارنىڭ پەلىگەنە اجنبىاد قىلغۇغە سوز يېرىدىلەر. عسکرى مسلمانلار
 (باشقىرد و تاتارلار) ماڭۇغۇدە ۳ مىڭ قدر سانالالار.

محمد عبد الحى حضرت قىرىانلى ايلە بىر بىكىر آخوندىنىڭ كېپىلەرى،
 مىجانىدە سوپەلە كەن نەقلەلارى، وغزە، مىخىرلارىنى يېرى گەن مصاحبەلارى خاربىين
 مطبۇغانىندە (روسچە، يابونچە و قطاچە) مفصل صورىدە باسلوب چىدى.

سېتىسىزىن - چانچو كېكەش مجاسى.

ئوتىكەن مىزنجى نويابر و برۇچى دىكە بىرلەدا خاربىين، سېتىسىقادار، گىرإن،
 چانچون و هوقدەن شەھەلارندان چانچونىڭ جىلغان مەمان و كېيل لەرىنىڭ
 كېكەش مجلسى بولوب ئوتدى.

مسلمان و كېيل لەرىنىڭ چانچونىڭ جىلولارى ماڭ غۇر حکومتن تېرىك ايتىو
 اوچۇن و يابۇن قوماندانى جىرال موظۇ جاپلارىنى ماڭىز، رىيادا تېرىپ ساقلاو -

لارى اوچون تىشكىر اپتو اوچون ايدى.

برنچى دىكەبر و كىللەر جە ال مو طوغە تىشكىرلەرن ييان ايندىلەر و مانزۇغۇ
حکومتىنىڭ باش زاھىرى طرفىدان قبول ئىنلوب حکومت باشلىقى پواى جىابلارىنى
قېرىك نامە لارن تەرىم ايندىلار.

جييەغان و كىللەر اوز آرا كىڭىش مجلسى ياساب چانچوننىڭ برنچى اوقيلى
بولغان ياماطو اوتسىلىل: ۳ مرتبە جييشالارى بولدى و جيىمىشنىڭ نتىجە سىندە
اوшибۇ تىارلار چىخارلدى.

۱) مانزۇريادا ھەر شەھىدە و محلەنە مدنى ئۇيوشما لار تو زوب ياكە بولغان
محالەلارنى شۇل ئۇيوشما لارغا اساس قىلوب شولارنى مانزۇريادا طورۇچى
مسلمانلارنىڭ اتفاقى اسىمى بىرلەن ئۇيوشى دروغۇ.

۲) برنچى امكەن بىلۇ بىلەن عمومى احوالنىڭ او گۈايىنى قاراب بىتون
مانزۇريادا طورۇچى مسلمانلارنىڭ اسىيىزدىن جىيىو و شۇل اسىيىزدىغا رخصت
آلوب ئوردىن تعىين قىلوب پىروغـرامـن تو زوب جىيىو اشن محمد عبد الحى
حضرت قربانى اىلە ابو بكر آخوند زان زو وەنۇغە تابىش روغۇ.

۳) ھەر يerde بولغان ئۇيوشما لار بىر بىسىنى بىرلەن مناسبىتىكە كىروب اسىيىزدىغە
قدىر بىرلەشۈزۈك يوللارىنى كىرور گە.

مۇندان باشقە كىڭىش مجلسىي دە خى اوшибۇ دېقلار اتسىدانى چىخاردى.

(مانزۇغۇدە طورۇچى مسلمانلار مانزۇغۇنىڭ ۱ تىشكىل ئىنلەوندان مەمنۇن

بولوب آندا صالح و طنبچق نورناشۇوينه و مملکىتتىڭ ترقى ايتىۋىنە اجتىهاد ايتەلەرە.

(۲) خەلەلارنىڭ مەختازىيە اساسىدەن فايىدالا انوب نۇزىلەرىنىڭ تىلە كەلەرى بويىنجا

دىنى و مدنى مىسىتەلەرنىڭ يولغا توپلوو بىنا اجتىهاد ايتەلار.

(۳) شۇل مقصد بىلەن جىيلىشنىڭ قرارن وجودكە چغارو يوا لا رىنە كەلەلارە.

و كېلىل لار معارف ناظرى و معاونى طرفىدان، داخلىيە نىظمارتى و پالىسە

دېپارتمانتى مىدىرى طرفىدان دە قبۇل ايتلىوب مسلمان اشىلەرىنە خىبر خواهلىق

كورسەتە چە كەلەرىنە وعدەلارن آدىلار.

تۈرلى خېرلەر:

يراق شرق مطبوعاتىنده :

ماڭىز وغۇ مسلمانلارنىڭ اویاغ نۇلارىنە يراق شرق مطبوعاتى بىيىك زور اورن

بىرە دورە. ماڭىز وغۇ غزەلارى، يابۇن غزەلەرى ھەم مهاجر روس غزەلارى

بو سەقىدە ھەر كۈن صايىن دىيەرلىك طولى معلومات بىرەلار. خاربىندە چغا

تۈرغان «خاربىنكى ورىيە» غزەسى مسلمانلار أوجۇن ھەر جمۇھ كۈن

آىرم بىر صحىفە چغارا و ۲۵ نىجي نويا بردىن بو اشن دوام ايتىدرە دورە. حارپىنە.

سکى ودىيە خاربىندە روسىچە تىلە چغا تۈرغان غزەلەرنىڭ آياث زورسى

و بايى دورە.